

«فَلَا تَتَّبِعُوا آلَهُوَيَ أَنْ تَغْدُلُوا»



دیوان عدالت اداری

شماره دادنامه : 140431390002442029
تاریخ تنظیم : 1404/09/23
شماره پرونده : 140331920000915817
شماره بایگانی شعبه : 0300231

هیات تخصصی اداری و امور عمومی دیوان عدالت اداری
دادنامه

* شماره پرونده : هت/ 0300231

* شاکی : آقای قادر شیرینی حنا فرد

* طرف شکایت : سازمان امور مالیاتی کشور (دفتر حقوقی ستاد سازمان امور مالیاتی کشور) به وزارت امور اقتصادی و دارایی (مرکز بازرسی مدیریت عملکرد و پاسخگویی به شکایت دو حوزه تخلفات)

* موضوع شکایت و خواسته : 1- ابطال بخشنامه شماره 10/8144 مورخ 26/7/1401 رئیس کل دادگستری استان تهران
2- ابطال بخشنامه شماره 45921/212/د مورخ 26/7/1401 سازمان امور مالیاتی کشور و مدیرکل دفتر حقوقی و قراردادهای مالیاتی

* شاکی دادخواستی به طرفیت: سازمان امور مالیاتی کشور (دفتر حقوقی ستاد سازمان امور مالیاتی کشور) به وزارت امور اقتصادی و دارایی (مرکز بازرسی مدیریت عملکرد و پاسخگویی به شکایت دو حوزه تخلفات) به خواسته فوق الذکر به دیوان عدالت اداری تقدیم کرده که به هیأت عمومی ارجاع شده است.

* متن مقررہ مورد شکایت به قرار زیر می باشد:

با احترام حسب بررسی به عمل آمده مؤدیان مالیاتی در مواردی مبادرت به تقدیم دادخواست به خواسته ابطال آراء صادره از هیأت های حل اختلاف مالیاتی ابطال، اجراییه توقف عملیات اجرایی آراء صادره از مراجع مذکور را نموده و محاکم عمومی حقوقی نیز پس از رسیدگی حسب مورد حکم به ابطال آراء صادره از هیأت ها، توقف عملیات اجرایی ابطال اجراییه و یا صدور دستور موقت مبنی بر توقف عملیات اجرایی نموده اند. گرچه مطابق ماده 10 قانون آیین دادرسی مدنی رسیدگی نخستین به دعاوی حسب مورد در صلاحیت دادگاه عمومی و انقلاب است مطابق اصل 159 قانون اساسی مرجع رسمی رسیدگی به تظلمات و شکایات دادگستری می باشد، لیکن قسمت دوم ماده 10 قانون آیین دادرسی مدنی اشعار داشته مگر در مواردی که قانون مرجع دیگری را تعیین کرده باشد. فلذا به شکایات ناشی از اقدامات اجرایی راجع به مطالبات دولت از اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی که طبق مقررات اجرایی مالیات ها قابل مطالبه و وصول باشد، هیأت حل اختلاف مالیاتی می باشد و آراء صادره قابل تجدیدنظر در شورای عالی مالیاتی و النهایه دیوان عدالت اداری می باشد. مواد (216، 244، 251، 251 مکرر) قانون مالیات های مستقیم مؤید این موضوع می باشد.

مضافاً مطابق ماده 58 آیین نامه اجرایی وصول مالیات ها موضوع ماده 218 قانون مالیات های مستقیم مصوب 3/12/1366 مجلس شورای اسلامی شکایت از اقدامات اجرایی مانع جریان عملیات اجرایی نیست. مگر اینکه هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده 216 قانون مالیات های مستقیم برای رسیدگی قرار توقف عملیات اجرایی را صادر نماید. فلذا صدور دستور موقت مبنی بر توقف عملیات اجرایی نیز فاقد محمل قانونی می باشد نظارت فرمایید این گونه دادخواست ها

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری



شماره دادنامه : 140431390002442029

تاریخ تنظیم : 1404/09/23

شماره پرونده : 140331920000915817

شماره بایگانی شعبه : 0300231

هیأت تخصصی اداری و امور عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

به شعب ارجاع نگردد و در صورت ارجاع و طرح در شعبه قواعد آمره صلاحیت رعایت گردد. همچنین در مواردی که سازمان امور مالیاتی در اجرای مواد 48 قانون محاسبات عمومی و 32 قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مطابق فصل نهم قانون مالیات های مستقیم و مقررات اجرایی قانون مالیات های مستقیم مبادرت به اقدامات اجرایی برای وصول مالیات از اشخاص می نماید صدور توقف عملیات اجرایی و یا ابطال اجرائیه مطابق مواد قانونی صدرالاشاره در صلاحیت هیأت های حل اختلاف و النهایه دیوان عدالت اداری می باشد. ضرورت دارد رؤسای دادگستری و سرپرستان مجتمع های قضایی نیز بر این امر نظارت کافی داشته باشند.

به پیوست تصویر نامه شماره 10/8144 مورخ 26/7/1401 رئیس کل دادگستری استان تهران مبنی بر صلاحیت هیأت های حل اختلاف مالیاتی در رسیدگی به اختلافات مالیاتی و تأکید بر عدم ورود محاکم قضایی به پرونده های مالیاتی در مقام رسیدگی، صدور قرار دستور موقت و ... ارسال می گردد، خواهشمند است دستور فرمایید مراتب به واحدهای ذیربط اعلام تا وفق مفاد مذکور اقدام لازم به عمل آید.

*دلایل شاکی برای ابطال مقررہ مورد شکایت:

عمده اعتراض و ادعای شاکی این است که در هر دو بخشنامه به طور مطلق و عام هرگونه اعتراض به پرونده مالیاتی مخصوصاً از طرف شخص ثالث را در صلاحیت هیأت حل اختلاف مالیاتی دانسته است. این مقررہ در مورد اختلاف مؤدی و واحد مالیاتی در تشخیص مالیات و یا اختلاف مالیاتی صحیح است، اما در مورد اعتراض ثالث اجرایی که عمدتاً اختلاف مالیاتی نبوده و مثلاً اعتراض به توقیف اموالی است که شخص ثالث نسبت به آن ادعایی دارد و به استناد اصل 59 قانون اساسی مرجع عام یعنی دادگاه های دادگستری صالح می باشند. رأی وحدت رویه شماره 784 مورخ 26/9/1398 هیأت عمومی دیوان عالی کشور نیز مفاداً ضمن تأکید بر اینکه طبق ماده 69 آیین نامه اجرایی مفاد اسناد رسمی مصوب 11/6/1387 ریاست قوه قضاییه شکایت از عملیات اجرایی در صلاحیت رئیس اداره ثبت اسناد محل است لیکن در مواردی که ثالث نسبت به مال توقیف شده ادعای حق نماید این امر مانع مراجعه او به دادگاه صالح و اقامه دعوا نمی باشد. ملاک این رأی لازم الاتباع نیز مبین همین نکته است که اطلاق بخشنامه ها دارای ایراد است.

شاکی در ادامه از این حیث که تشخیص صلاحیت مراجع قضایی، شبه قضایی بر طبق ماده 28 آیین دادرسی مدنی و رأی شماره 668 مورخ 19/9/1385 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری بر عهده مراجع مذکور است و در این بخشنامه در این خصوص وضع مقررہ نموده است بخشنامه ها را خلاف قانون می داند. همچنین شاکی عنوان داشته که مطابق حکم تبصره ماده 8 و ماده 56 آیین نامه ماده 218 قانون مالیات های مستقیم هم که اعتراض ثالث را پیش بینی نموده ولی اعلام نموده در صورتی که ادعا مستند به حکم قطعی دادگاه باشد ... بنابر این رجوع به محکمه صالح را برای شخص ثالث نسبت به عملیات اجرایی پیش بینی نموده است. مواد 27 و 30 آیین نامه ماده 218 مذکور نیز مشعر به صلاحیت دادگاه های دادگستری در مواردی که رسیدگی به اعتراض مؤدی در صلاحیت مرجع دیگری است. در مجموع شاکی هم از حیث صلاحیت مرجع صدور بخشنامه ها و هم از حیث اطلاق آن از حیث تسری به ادعای شخص ثالث بخشنامه های مغایر قانون و خارج از حدود اختیار می داند.

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری



«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 140431390002442029

تاریخ تنظیم : 1404/09/23

شماره پرونده : 140331920000915817

شماره بایگانی شعبه : 0300231

هیأت تخصصی اداری و امور عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

دیوان عدالت اداری

* مدافعات طرف های شکایت:

1- دادگستری استان تهران: هر چند طبق اصل 159 قانون اساسی و ماده 10 قانون آیین دادرسی مدنی مرجع عام رسیدگی به تظلمات دادگاه های دادگستری می باشد، لیکن در همان ماده 10 مذکور عنوان گردیده چنانچه مرجع دیگری به غیر از دادگستری صلاحیت سیدگی یک دعوا را داشته باشد، موضوع دعوا در صلاحیت ذاتی آن مرجع است. لذا با توجه به ضرورت موضوعه از جمله مواد 216، 244، 251 و 251 مکرر اخذ مالیات توسط دولت از اشخاص حقیقی و حقوقی جزء مطالبات دولتی تلقی و طبق مقررات اجرایی بر عهده واحدهای مربوط در دستگاه های دولتی است و مرجع رسیدگی به آن هیأت حل اختلاف مالیاتی و نهایتاً دیوان عدالت اداری می باشد. ماده 48 قانون محاسبات عمومی ماده 32 قانون الحاقی موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات دولتی نظیر ناظر به همین معنا می باشد و لذا بخشنامه مورد شکایت در راستای اجرای صحیح قوانین موضوعه از باب صلاحیت صادر شده و تداخل و مغایرتی با دیگر قوانین ندارد.

2- سازمان امور مالیاتی: بخشنامه صادره از این سازمان صرفاً متضمن تصویر بخشنامه رییس کل دادگستری استان تهران بوده و از این سازمان برای محاکم دادگستری استان تهران مقرر ای وضع نکرده است. اداره حقوقی سازمان امور مالیاتی با اشاره به برگزاری جلساتی به منظور تنسيق امور در این حوزه با دادگستری استان تهران، استهمال از رسیدگی به پرونده تا وصول نتیجه را استدعا نموده است.

* پرونده کلاسه 0300231 هـ ع با موضوع "ابطال بخشنامه شماره 8144/10 مورخ 26/7/1401 دادگستری کل استان تهران و بخشنامه شماره 212/45921/د مورخ 26/7/1401 سازمان امور مالیاتی" در جلسه هیأت تخصصی اداری و امور عمومی مطرح و به شرح آتی اتخاذ تصمیم گردید:

* رأی هیأت تخصصی اداری و امور عمومی دیوان عدالت اداری

به موجب بند (1) ماده 12 قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی سال 1402 رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات اشخاص حقیقی یا حقوقی از آیین نامه ها و سایر نظامات و مقررات دولتی و شهرداری ها و موسسات عمومی غیردولتی در مواردی که مقررات مذکور به علت مغایرت با شرع یا قانون و یا عدم صلاحیت مرجع مربوط یا تجاوز یا سوء استفاده از اختیارات یا تخلف در اجرای قوانین و مقررات یا خودداری از انجام وظایفی که موجب تضییع حقوق اشخاص می شود از جمله حدود صلاحیت و وظایف هیأت عمومی دیوان عدالت اداری است؛ با عنایت به اینکه بر اساس ماده 10 قانون آیین دادرسی مدنی رسیدگی نخستین به دعاوی، حسب مورد در صلاحیت دادگاه های عمومی و انقلاب است مگر در مواردی که قانون مرجع دیگری را تعیین کرده باشد. بنابراین بخشنامه های شماره 8144/10 مورخ 26/7/1401 دادگستری کل استان تهران و بخشنامه شماره 212/45921/د مورخ 26/7/1401 سازمان امور مالیاتی، با تصریح به صلاحیت عام محاکم دادگستری و تأکید بر صلاحیت مراجع مالیاتی در مواردی که به حکم قانون، صالح به رسیدگی به اختلافات

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری



«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 140431390002442029
تاریخ تنظیم : 1404/09/23
شماره پرونده : 140331920000915817
شماره بایگانی شعبه : 0300231

هیات تخصصی اداری و امور عمومی دیوان عدالت اداری
دادنامه

دیوان عدالت اداری

مربوطه هستند مغایرتی با قانون ندارد از این رو مستنداً به بند «ب» ماده 84 قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی ۱۴۰۲/۰۲/۱۰) رأی به رد شکایت صادر می شود؛ این رأی ظرف بیست روز از تاریخ صدور، از سوی رئیس ارزشمند یا ده نفر از قضات گرانقدر دیوان عدالت اداری قابل اعتراض است. بر اساس ماده 93 قانون یاد شده آرای هیأت های تخصصی و هیأت عمومی در ابطال و عدم ابطال مصوبات موضوع بند (۱) ماده (۱۲) این قانون، در رسیدگی و تصمیم گیری مراجع قضائی و اداری، معتبر و ملاک عمل است. //

جواد سپهری کیا

نایب رئیس هیأت تخصصی اداری و امور عمومی

امضای صادر کننده

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری